

*Grzegorz Wafaszewski
Jarosław Więsyk
Wioleta Wilk
Łukasz Ziębicki
Rok 2, grupa 8*

Gdynia, 04.01.2006

Park w Oliwie

Dlaczego park w Oliwie?

Zdecydowaliśmy się zrealizować nasz projekt miejski w Parku Miejskim imienia Adama Mickiewicza (znanym po prostu jako Park w Oliwie) gdyż w panoramie całego Trójmiasta jest to miejsce szczególne pod wieloma względami. Jest to jedno z niewielu tak dobrze zachowanych i zadbanych założeń ogrodowych w Polsce. Ma ono niepowtarzalną atmosferę. Przebywając w nim chociaż przez krótki czas, odnosi się wrażenie, jakby czas zatrzymał się w tym miejscu. Nie dociera tu zgiełk miasta, hałas samochodów, ludzie nigdzie się nie śpieszą, widać, że są tutaj są dla siebie miłsi.

Park Oliwski daje również możliwość bliskiego obcowania z przyrodą, oddychania świeżym powietrzem. O oryginalności tego miejsca stanowią m.in.: kolorowe partery kwietne, spiętrzone wodospady i malownicze stawy. Dodatkową, a dla wielu najważniejszą atrakcją, są egzotyczne drzewa i krzewy oraz zwierzęta żyjące w parku. Park Oliwski jest jednocześnie atrakcyjną przestrzenią rekreacyjną, przyciągającą dziś tłumy turystów i Gdańszczan. Przyciągnął on również i nas.

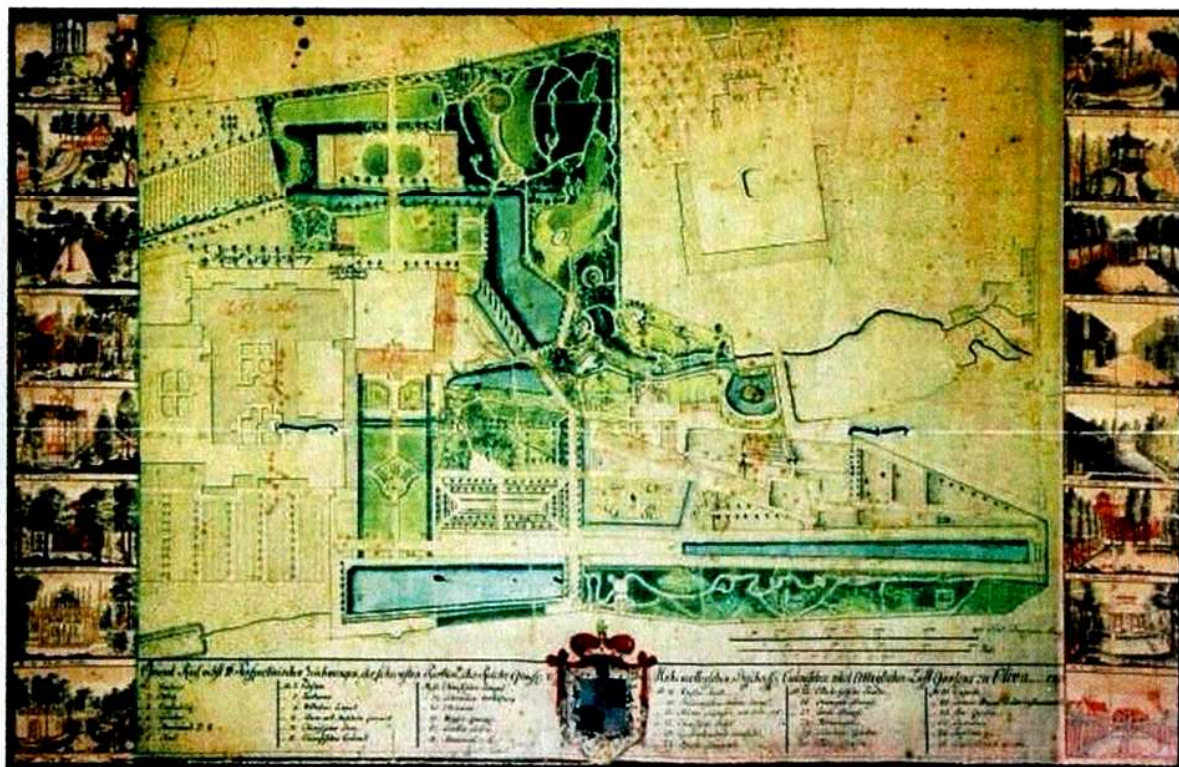
Krótką historia parku w Oliwie:

Park Oliwski, nazwany w 1955 r. imieniem Adama Mickiewicza, należy do wyjątkowo pięknych i interesujących miejsc. Zajmuje powierzchnie około 10 ha. Jest żywą historią ogrodnictwa ostatnich czasów, a także cennym elementem zdobniczym Oliwy. Stanowi poza tym wspólną oprawę katedry, z którą połączony jest w jedną całość.

Jego powstanie zawdzięczamy zamiłowaniu Cystersów do przyrody. Początki dzisiejszego parku sięgają czasów przybycia zakonników do Oliwy, gdy na żyznych ziemiach nad Potokiem Oliwskim, zaprowadzili uprawę ziół lekarskich i roślin użytkowych. Z tego okresu pochodzą nieliczne dęby, buki i lipy rosnące w najstarszej części parku.

Na terenie zajmowanym przez Park Oliwski istniał poprzednio ogród klasztorny. Za czasów opata Rybińskiego, w latach od 1740 do 1782 roku, Park został powiększony i upiękaszony. W tym celu sprowadzono do Oliwy znanego w Polsce ogrodnika

Kazimierza Dębińskiego z Kocka, założyciela wielu ogrodów pałacowych, wśród nich parku w Wilanowie, który tu według koncepcji i założeń opata Rybińskiego, stworzył na podstawie ogrodu klasztornego park składający się z dwóch zasadniczych części: francuskiej, która znajduje się przy Pałacu Opackim i wzdłuż ul. Opata Jacka Rybińskiego a także angielskiej, która można podziwiać od północo-zachodu wzdłuż ul. Opackiej. Angielską część urządzona została pod koniec XVIII wieku. W tym założeniu Park w Oliwie zachował się do dzisiaj, choć wiele jego elementów uległo z biegiem lat zniszczeniu.

Ryc.1. Plan Parku Oliwskiego z 1792 roku.

Źródło: strona internetowa: www.trojmiasto.pl

Od roku 1831, czyli od chwili kłasicji klasztoru, park udostępniono ludności, Od roku 1926, kiedy Oliwa została włączona do obszaru miejskiego Gdańska, park znajduje się pod zarządem miejskim. Ostatnia wojna nie wyrządziła parkowi znacznych szkód.

Co warto zwiedzić w Parku ?

Do parku wiodą cztery wejścia: główne od ul. Opata Jacka Rybińskiego, drugie w narożniku tej ulicy i al. Grunwaldzkiej (przy pętli tramwajowej), trzecie od katedry, czwarte od ul. Opackiej.

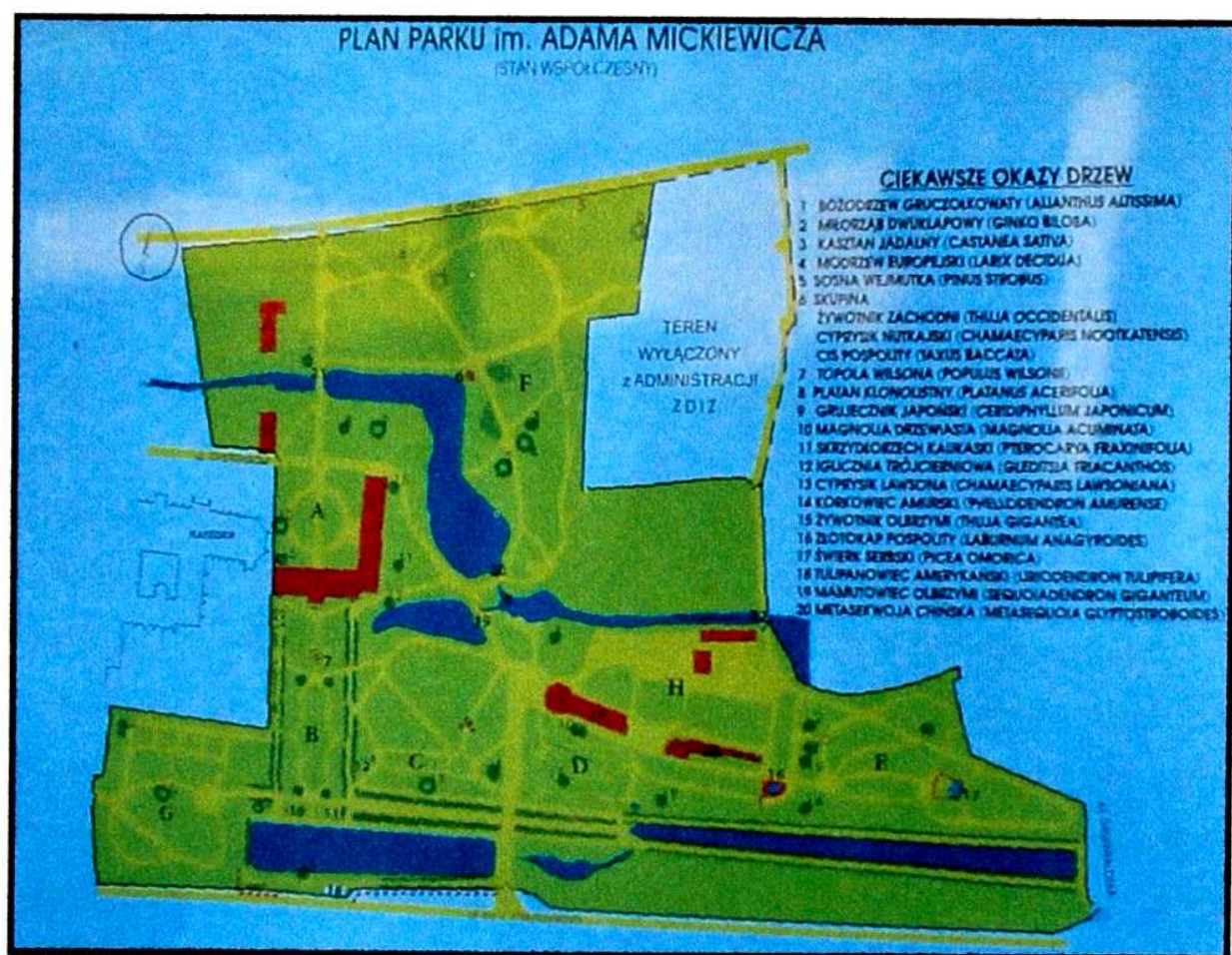

Ryc.2. Mapa Oliwy

Źródło: strona internetowa: www.gdansk.pl

Najbardziej efektowną i atrakcyjną częścią parku jest licząca ponad 200 lat część francuską założona w stylu rokoka panującym wówczas w architekturze. Część tę tworzą strzyżone szpalery, krzewy, rabaty kwietne, stawy itp.

Spotykane w parku cenne okazy flory pochodzą niemal ze wszystkich kontynentów. Dzięki troskliwym zabiegom przyjęły i rozwinęły się w warunkach naszego klimatu. Z popularniejszych okazów można tu obejrzeć takie drzewa i krzewy jak: różne odmiany klonów, sosen i świerków, kanadyjskie tsugi zwane choinami, kasztany jadalne, drzewo cierniowe z Azji Mniejszej, orzech japoński i kaukaski, magnolie amerykańskie i mandzurskie, jedno z najpiękniejszych w Europie drzew- dąb piramidalny i wiele innych.

Ryc.3. Współczesny plan Parku w Oliwie

Źródło: fotografia własna

W Parku Oliwskim można zwiedzić:

1. **Pałac Opacki** - składający się z dwóch skrzydeł. Skrzydło stare, wschodnie pochodzi prawdopodobnie z XV w., o czym świadczą wymiary cegły i ich warstwowy układ gotycki, zwany też polskim. Podczas odbudowy tej części pałacu pozostawiono nieotynkowane fragmenty starych murów. Podpiwniczenie ma też sklepienie gotyckie krzyżowe. Mieści się tu Instytut Wodny PAN. Skrzydło południowe powstało w latach 1754-56 za opata Rybińskiego, w stylu rokoka. W okresie międzywojennym w pomieszczeniach pałacowych znajdowało się muzeum regionalne. Pałac spalił się w 1945 roku. Po wojnie oba skrzydła pałacu odbudowane w dawnej formie. W części rokokowej mieści się wystawa etnograficzna Kaszub, Kociewia i Powiśla. Pałac Opacki odbudowany został z funduszy SFOS-u, który wyasygnował na ten cel 11,7 mln zł.

2. **Kwietnik przed Pałacem Opackim** - będący ciekawym połączeniem architektury z zielenią. Prostokąt ogrodu opackiego ujęty z boków dwoma rzędami drzew i krzewów, upiękaszony został czterema stożkami cisów, przycinanych wiosną każdego roku. Znajdujące się pośrodku zieleńca obramowane są opaskami bukszpanu o motywach rokokowych, kłomb w środku tworzy herb królów francuskich- lilie burbońską. Od wielu lat w lecie ustawiona jest na kwietniku duża agawa. Stożki cisów i bukszpan rosą tu od założenia ogrodu, tj. ponad 200 lat. Ta część parku jest szczególnie atrakcyjna, gdyż zawsze kwitną tu kwiaty odpowiednie dla danej pory roku. Wśród otaczających ogród opacki drzew spotykamy tu m. in. krzewik trzmielinę, krzaki popularnego bzu, kłony tatarskie, japońskie drzewo owocowe i inne.

3. **Szpaler lipowy** - tworzący 112-metrową aleję strzyżonych lip wysokości około 15 m. Gdy park służył jeszcze zakonnikom i zaproszonym gościom, szpaler nazywano „drogą do wieczności”. Dzisiaj ze względu na odległy widok stąd się roztaczający aż hien, na morze alej ta nazywana jest „oknem na świat”. Od chwili założenia parku ciąg widoku aż do brzegu morskiego pozostał nie zabudowany, a wierzchołki rosnących na drodze widokowej drzew są przycinane. Na przedłużeniu szpalera utworzono staw widokowy ujęty dwiema

cienistymi alejami lipowymi, w ten sposób, żeby nie zachodziło tu zjawisko perspektywy, tzn. zwięzania się alei w miarę oddalania się od oka. Cieniste aleje lipowe po obu stronach stawu, zwane bindażem, utworzone zostały w ten sposób, że na wierzchołki młodych drzewek zawieszono kamienne ciężarki, ukierunkowując je do środka - ku sobie, w wyniku czego powstało kłściaste sklepienie. Do corocznego obcinania szpaleru służy specjalna przewoźna drewniana wysoka konstrukcja.

4. **Staw łabędziowy** - ciągnący się wzdłuż szpaleru od głównego wejścia aż do ogrodu opackiego obficie zarybiony karpem. W jednym z narożników widać domek łęgowy dla łabędzi. Łabędzie spotkać można w Oliwie na wszystkich stawach i ich brzegach.

5. **Część parku nazywaną rajem** - którą otaczają ciekawe i rzadko występujące w Polsce drzewa i krzewy: cisy, modrzewie, tsugi kanadyjskie, jedlice kanadyjskie, cyprysiki, tuje, rododendrony i azalie, krzaczaste magnolie azjatyckie i inne. Ku uczczeniu setnej rocznicy śmierci Adama Mickiewicza umieszczono tu popiersie wieszczki wykute w granicie.

6. **Groty szeptów** - tworzące jakby dwie półkolisty muszle ustawione naprzeciw siebie, w których zachodzi ciekawe zjawisko akustyczne polegające na tym, że dwie osoby stanąwszy w głębi każdej muszli twarzą ku ścianie mogą porozumieć się szeptem. Przestrzeń między muszlami musi pozostawać wolna.

7. **Potok Oliwski** - przepływający przez park wykorzystany tu dla celów dekoracyjnych. Utworzono na nim cztery sztuczne stawy, z których dwa znajdują się w części francuskiej i dwa w części angielskiej. Hodowane są tu oswojone dzikie kaczki i łabędzie. Stawy były kiedyś obficie zarybione. Wodospad jest pozostałością po dawnym młynie.

8. **Część angielską parku** - składającą się z trawników i grupowo lub pojedynczo rosnących okazów drzew i krzewów. Tu m. in. rosną takie drzewa jak: buk, grab, dąb, klon, tuja gigant, żywotnik nutkajski, drzewo żelazne, cisy i inne. W tej części znajdowały się

niegdys chińskie pagody, altany, świątynie itp., po których zachowały się jedynie usypane kopce.

9. **Palmiarnia** - znajdująca się w części ogrodzonej parku. Pomieszczenia dawnej cieplarni klasztornej zostały przebudowane i zamienione w obecną palmiarnię z częścią przykrytą szklaną kopułą wysokości 15 m. W zachodniej części oszklonej znajdują się okazy palm, rycynusu, araukaria, drzewo bananowe. W części podłużnej rosną ciekawe okazy egzotyczne, jak: z lewej strony od wejścia: filodendrony, kaktusy, opuncje, figus, róża chińska, a z prawej strony: aloes, agawa i inne.

10. **Ogród skalny zwany alpinarium** - jest osobliwością parku, założony w 1912 r. Alpinarium oliwskie zalicza się do najbogatszych w kraju, zawiera około 500 rodzajów roślin, wśród nich krzewy irgi płożącej z najwyższych gór świata Himalajów, różne odmiany skałnicy, szarotki, mikołajki alpejskie i nadmorskie, koso drzewina, świerki polskie i serbskie, limby, a z kwiatów także krokusy oraz wiele innych.

11. **Ogród botaniczny** - został założony w latach 1952-54 obok alpinarium z bogatą kolekcją kwiatów i roślin użytkowych. Poszczególne rośliny lecznicze, trujące, konsumpcyjne zostały zgrupowane w pobliżu siebie i opisane. Zwiedzanie tego ogrodu to poglądową lekcję botaniki, cenna nie tylko dla młodzieży.

Analiza wyników z przeprowadzonej ankiety:

W czasie wizyt w parku przeprowadziliśmy ankietę, dzięki której mogliśmy dowiedzieć się wielu interesujących faktów o osobach odwiedzających Park w Oliwie. Wyniki zostały ujęte i posłużyły za dane nie tylko w poniższym rozdziale, ale też i w innych częściach pracy. Ankieta składała się z 12 pytań. Jej wzór został umieszczony poniżej (Ryc.4.). Ankieta została przeprowadzona na grupie 100 osób.

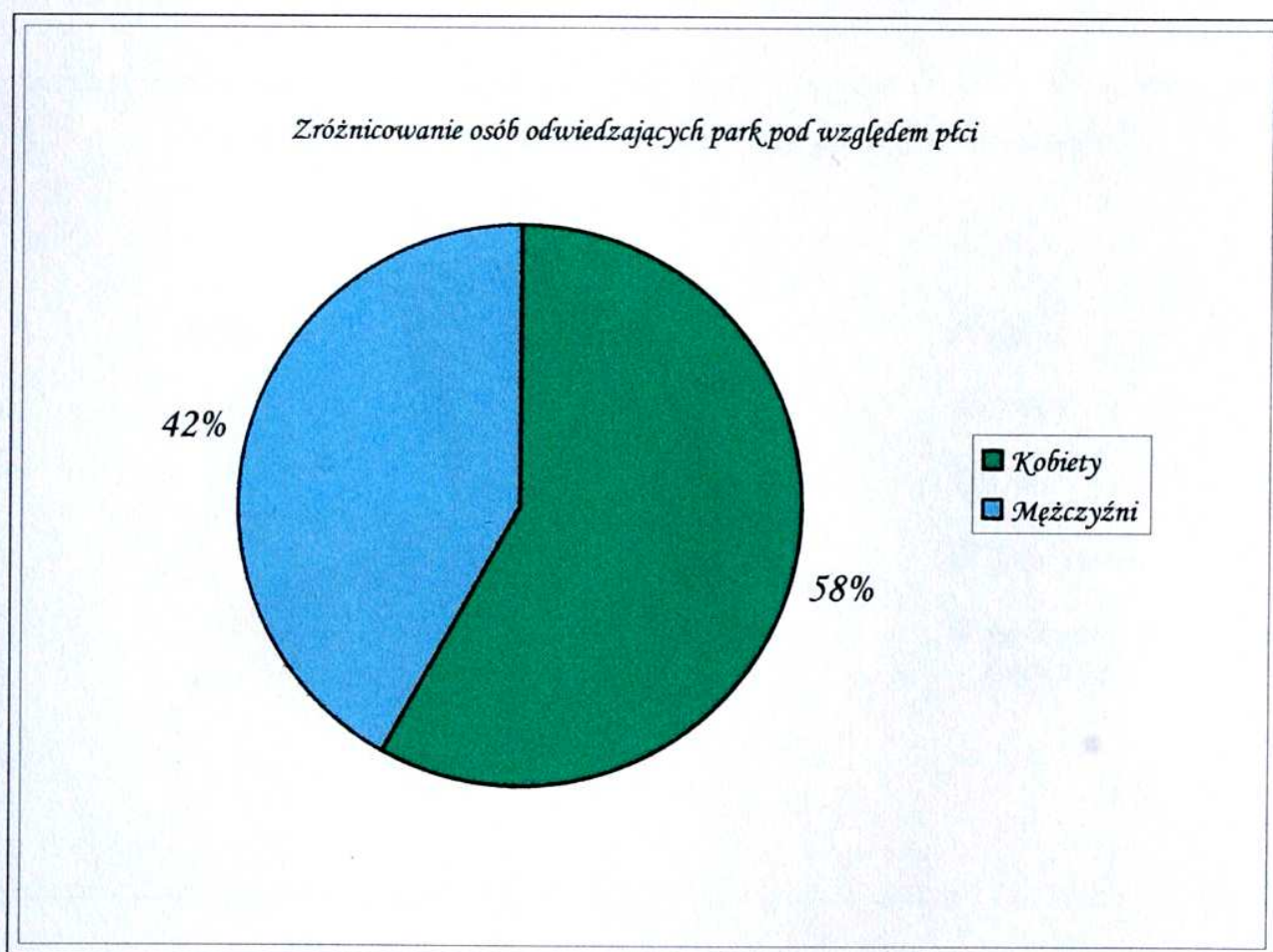
Ankieta	
Projekt: Park w Oliwie	
1. Płeć:	kobieta ☐ mężczyzna ☐
2. Miejsce zamieszkania (podkreślić):	Gdańsk Gdynia Sopot woj. Pomorskie poza woj. Pomorskim
3. Wiek: (podkreślić)	0-10 11-18 19-25 26-40 41-60 powyżej 60
4. Jak często odwiedza Pani/Pan park oliwski? (podkreślić)	codziennie kilka razy w tygodniu kilka razy w miesiącu kilka razy w roku
5. W jakim dniu tygodnia odwiedza Pani/Pan park w Oliwie najczęściej?
6. Dlaczego odwiedza Pani/Pan park w Oliwie?
7. Co spowodowało, że przyszła/przyszł Pani/Pan po raz pierwszy do parku oliwskiego?
8. Czy zna Pani/Pan historię parku w Oliwie?	tak ☐ nie ☐ trochę ☐
9. W jakiej porze roku najczęściej odwiedza Pani/Pan park oliwski? (podkreślić)	wiosna lato jesień zima cały rok
10. W jaki sposób dociera Pani/Pan do parku w Oliwie? (podkreślić)	pieszo tramwajem autobusem kolejką SKM samochodem
11. Jakie miejsce szczególnie podoba się Pani/Panu w parku oliwskim i dlaczego?
12. Czy zmieniłaby/zmieniłby Pani/Pan coś w parku w Oliwie? Jeżeli tak, to co i dlaczego?	nie ☐ tak ☐

Ryc.4. Wzór przeprowadzonej ankiety

Źródło: opracowania własne

Pytanie 1:

Pytanie pierwsze dotyczyło płci osób odwiedzających Park w Oliwie. Wyniki przedstawione zostały poniżej (Ryc.5.). Jak widać do parku częściej przychodzą kobiety. Przyczyną może być to, że kobiety są bardziej wrażliwe na piękno otoczenia. Wśród kobiet udzielających odpowiedzi na pytania zamieszczone w ankiecie zauważyć można było częstsze głosy na temat piękna otoczenia niż w przypadku mężczyzn. Znacznie częściej też kobiety jako powód wizyt w parku podawały spędzanie wolnego czasu, wśród mężczyzn ten powód padał rzadziej. Te fakty mogą tłumaczyć szesnastoprocentową przewagę kobiet nad mężczyznami wśród osób odwiedzających Park.

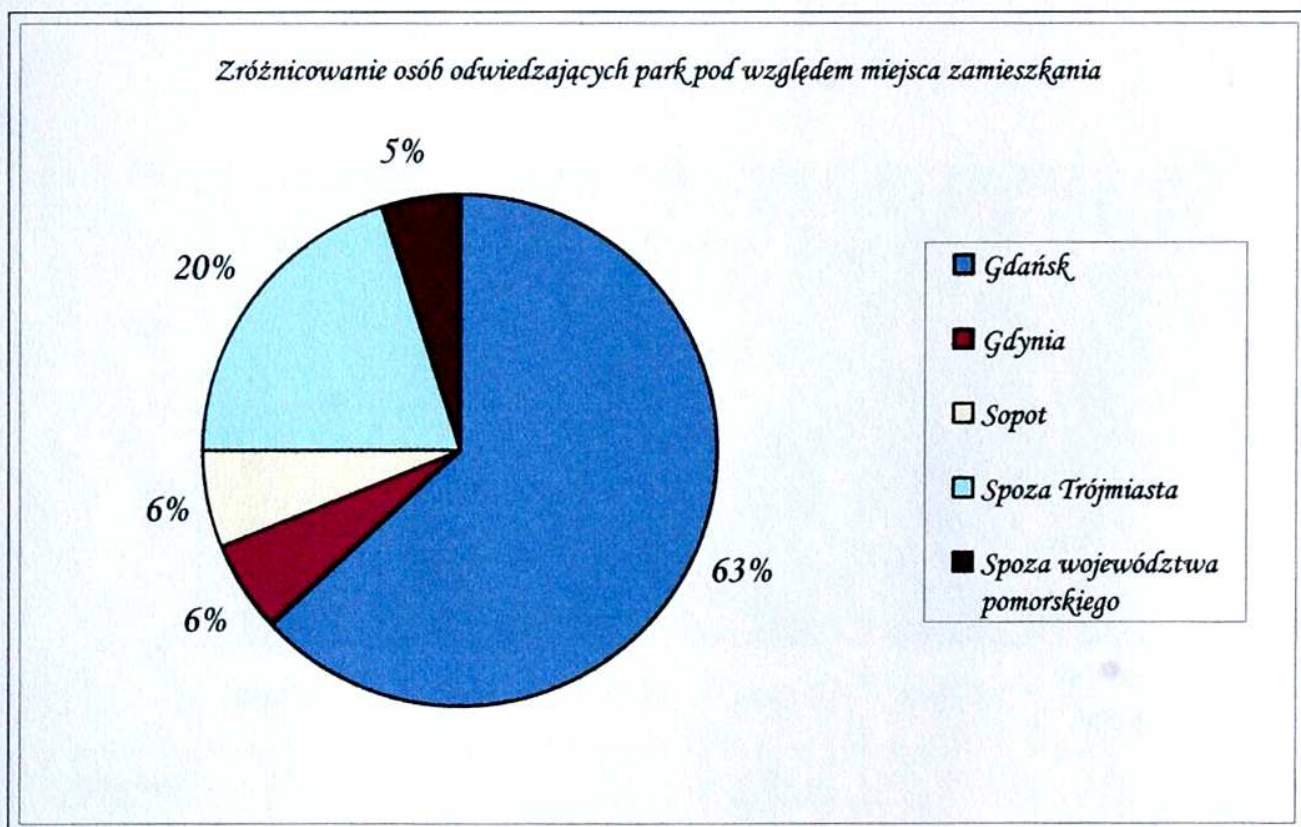

Ryc.5. Zróżnicowanie osób odwiedzających park pod względem płci

Źródło: opracowania własne

Pytanie 2:

Pytanie drugie dotyczyło miejsca zamieszkania osób odwiedzających Park w Oliwie. Wyniki przedstawione zostały poniżej (Ryc.6.). Jak widać występuje tu znaczna przewaga osób mieszkających w Gdańsku. Przyczyna jest prosta – osoby te mają do Parku najbliżej, mają też najdogodniejsze połączenia komunikacyjne. Stanowią one ponad 60 % odwiedzających 12 % to osoby z Gdyni i z Sopotu (po 6% dla każdego z tych miast). 20 % to osoby spoza Trójmiasta, wśród nich często można spotkać np. wycieczki szkolne. 5 % odwiedzających stanowiły osoby spoza województwa pomorskiego, wśród nich np. osoby wracające tu od czasu do czasu z sentymentu, które pamiętały swoją pierwszą wizytę w parku jako np. przypadkową wizytę przejazdem w czasie wizyty w Trójmieście.

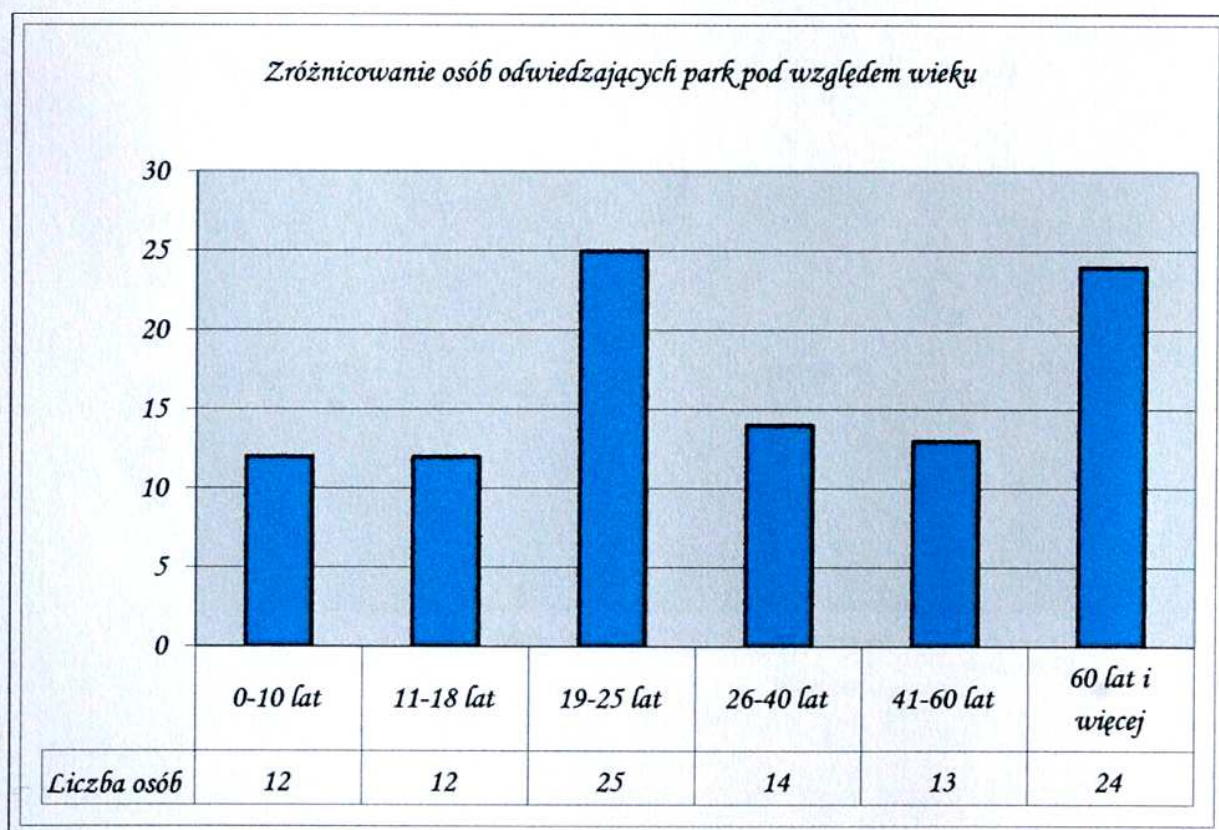

Ryc.6. Zróżnicowanie osób odwiedzających park pod względem miejsca zamieszkania

Źródło: opracowania własne

Pytanie 3:

Pytanie trzecie dotyczyło wieku osób odwiedzających Park w Oliwie. Wyniki przedstawione zostały poniżej (Ryc.7.). Widać tu przewagę osób w przedziałach wiekowych 19 – 25 lat i powyżej 60 lat. Co do przedziału 19 – 25 lat, to są to głównie osoby przechodzące przez park w drodze na uczelnię, wracające z niej lub wybierające się na spacer ze znajomymi. Jeśli chodzi o przedział wiekowy powyżej 60 lat to są to osoby, które odwiedzają park głównie w czasie wolnym, są one już przeważnie na emeryturze więc mogą pomóc swoim dzieciom w opiece nad wnukami, z którymi często przychodzą tutaj po to, aby karmić zwierzęta lub na plac zabaw znajdujący się obok Parku. Często przechodzą przez Park w drodze na cmentarz, rzadziej w drodze do Katedry Oliwskiej.

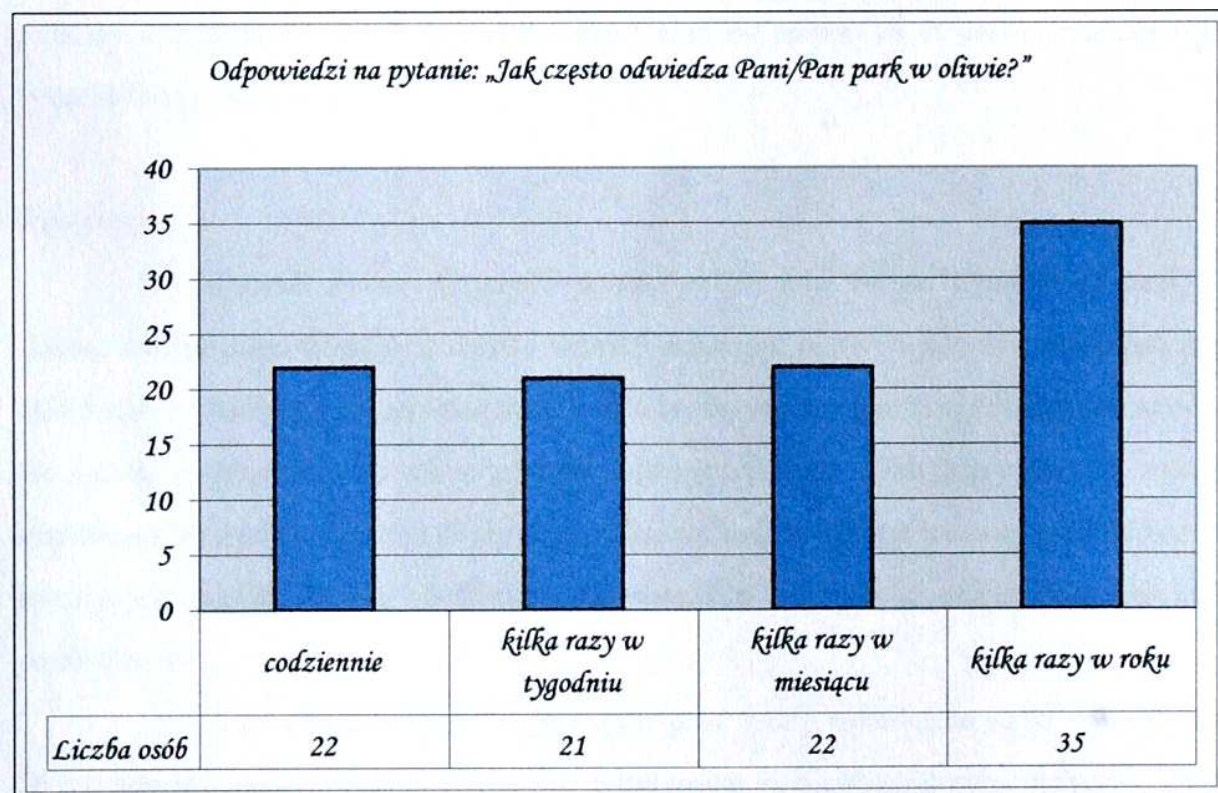

Ryc.7. Zróżnicowanie osób odwiedzających park pod względem wieku

Źródło: opracowania własne

Pytanie 4:

Pytanie czwarte dotyczyło częstotliwości odwiedzin w Parku Oliwskim. Wyniki przedstawione zostały poniżej (Ryc.8.). Największa liczba osób odwiedza Park dosyć rzadko – zaledwie kilka razy w ciągu roku, wśród nich są często osoby z wycieczek szkolnych, osoby spoza województwa pomorskiego i też spoza Trójmiasta, a dokładniej spoza Gdańska. 22 spośród 100 ankietowanych osób przychodzi do parku codziennie, przychodzą tu np. wczesnie rano wyprowadzi psa, później na spacer z dziećmi lub karmić zwierzęta. Wśród tych osób są też osoby korzystające z Parku jako przejścia na skróty w drodze do pracy, do szkoły lub na uczelnię. Wszyscy ludzie odwiedzający park codziennie są mieszkańcami bliskich okolic Parku i dochodzą do niego pieszo.

Ryc.8. Odpowiedzi na pytanie 4: „Jak często odwiedza Pani/Pan park w oliwie?”

Źródło: opracowania własne

Pytanie 5:

Pytanie piąte dotyczyło dnia tygodnia, w którym najchętniej odwiedzany jest park. Większość ludzi udzielała odpowiedzi, że nie ma konkretnego dnia tygodnia, w którym przychodzi do parku. Jednak rozmawiając z ludźmi stale pracującymi w Parku, chodzi tu głównie o sprzątających dowiedzieliśmy się, że najwięcej ludzi przychodzi do parku w czasie weekendu z prostego powodu - większość ludzi ma wtedy wolne. W czasie przeprowadzania ankiet zauważyliśmy też, że nawet, kiedy pada ludzi w parku nie brakuje, nawet w taką dzień można spotkać tu ludzi karmiących ptaki. Widać wyraźnie, że ludzie przywiązują się do tego miejsca i kiedy dłużej go nie odwiedzają zaczyna go im brakować. Znacznie mniej jest za to w weekendy osób młodych, które przechodzą przez Park przeważnie w dni powszednie w drodze do szkół, lub przychodzą tu w czasie przerwy w zajęciach. Jednak udzielane odpowiedzi nie pozwoliły na stworzenie dla tego pytania formy graficznej.

Pytanie 6:

Pytanie szóste dotyczyło powodów z jakich ludzie odwiedzają park w Oliwie. Ludzie odwiedzają go z bardzo różnych przyczyn, są one w dużym stopniu zależne od ich wieku. Park Oliwski jest miejscem, w którym można spotkać osoby w każdym wieku. W każdej z grup wiekowych występuje zazwyczaj inny, dominujący powód wizyt, niezależnie od wieku wszystkie osoby podkreślają jednak, że jedną z ważniejszych przyczyn wizyty jest piękno Parku, możliwość obcowania z przyrodą i oddychania świeżym powietrzem.

Z przeprowadzonej ankiety wynika, iż osoby najmłodsze, czyli w wieku do 10 lat, odwiedzają park przede wszystkim z rodzicami i dziadkami a także kolegami, żeby pobawić się na placu zabaw, karmić kaczki, gołębie i wiewiórki, zbierać liście i zjeżdżać na sankach. Park jest również miejscem wielu wycieczek dzieci z przedszkoli, zerówek i szkół.

Wśród osób w wieku od 11 do 18 lat, które wypełniały ankietę jako główne powody wizyty w Parku podawały: spotkania ze znajomymi, miły i aktywny sposób spędzania wolnego czasu na łonie natury. Grupa pomiędzy 19 a 25 rokiem życia odwiedza

Park przede wszystkim w czasie przerw w zajęciach na uczelni, by się odstresować, spotkać ze znajomymi, sympatią a także by pospacerować i odpocząć.

Osoby w wieku od 26 do 40 lat, które z kolei zazwyczaj są zapracowane odwiedzają park w drodze do i z pracy a także w wolnych chwilach by pospacerować z rodzina, gdyż jest to ciche i spokojne miejsce.

Do głównych powodów wizyt osób z przedziału wiekowego między 41 a 60 rokiem życia zalicza się możliwość pospacerowania z dzieckiem i relaks na fonie natury.

Natomiast osoby powyżej 60 roku życia odwiedzają park z sentymentu i przyzwyczajenia, gdyż mają dużo wolnego czasu, by pospacerować z dzieckiem, ponieważ jest to miejsce bezpieczne, a także by karmić zwierzęta. Wiele starszych osób pierwszy raz odwiedzało park z rodzicami w dzieciństwie, by się pobawić, potem w latach młodości z przyjaciółmi, następnie z własnymi dziećmi, a teraz z wnukami, by pokazać im miejsca własnych zabaw z czasów młodości, czy też aby samemu powspominać dawne czasy.

Pytanie 7:

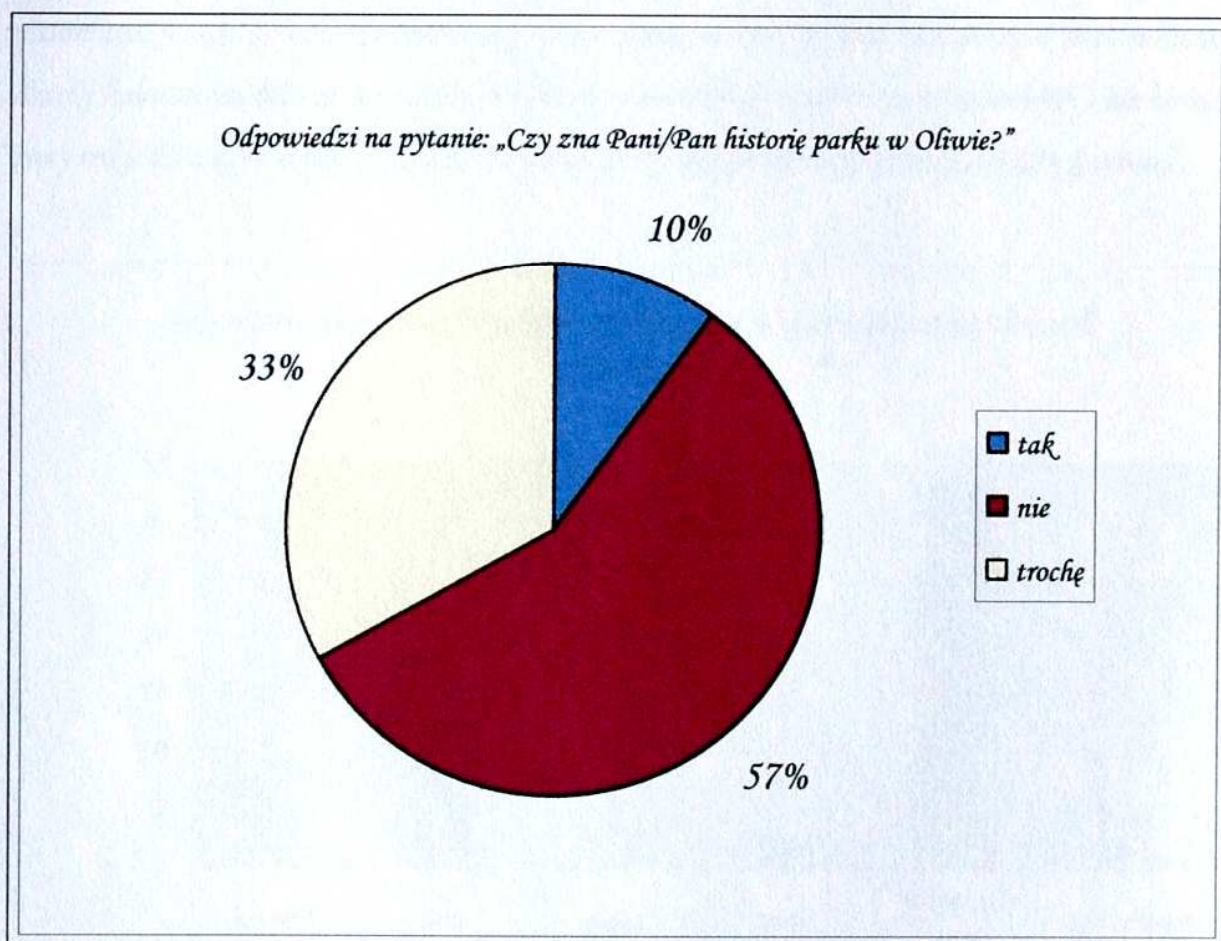
Pytanie siódme dotyczyło powodu pierwszej wizyty w Parku w Oliwie. Okazało się, że pytanie: „Co spowodowało, że przyszła/przyszedeł Pani/Pan po raz pierwszy do Parku Oliwskiego?”, wzbudzało wśród osób ankietowanych najwięcej emocji, szczególnie wśród tych w starszym wieku, gdyż wiązało się to z przywołaniem wspomnień z lat dziecięcych czy z lat młodości. Z analizy odpowiedzi udzielanych przez odwiedzających Park na to pytanie, wynika, że najwięcej osób przychodziło po raz pierwszy raz do Parku z rodzicami i kolegami za czasów dzieciństwa.

Wielu ludzi nie pamięta też już swojej pierwszej wizyty w Parku w Oliwie, jest to spowodowane tym, że niekiedy miała ona miejsce nawet pół wieku temu. Dość duża grupa osób ankietowanych pierwszy raz była w tym miejscu podczas wycieczki przedszkolnej lub szkolnej. Również dość częstym powodem wizyt była chęć zobaczenia magnolii i zainteresowanie zwierzętami.

Podczas naszych odwiedzin w parku spotykaliśmy również osoby, które były w trakcie swojej pierwszej wizyty w Parku w Oliwie. Były to przede wszystkim osoby studiujące, które miały przerwę w zajęciach i zostały zachęczone do tego przez znajomych.

Pytanie 8:

Pytanie ósme dotyczyło znajomości historii Parku w Oliwie. Wyniki przedstawione zostały poniżej (Ryc.9.). Okazało się, że znajomość historii Parku nie jest zbyt dobra – 57% odwiedzających nie zna historii Parku. Wśród nich większość to ludzie młodzi. Zaledwie 10% ankietowanych potwierdzało znajomość historii Parku, wśród tych osób przeważali ludzie starsi, a więc z grupy wiekowej powyżej 60 lat.

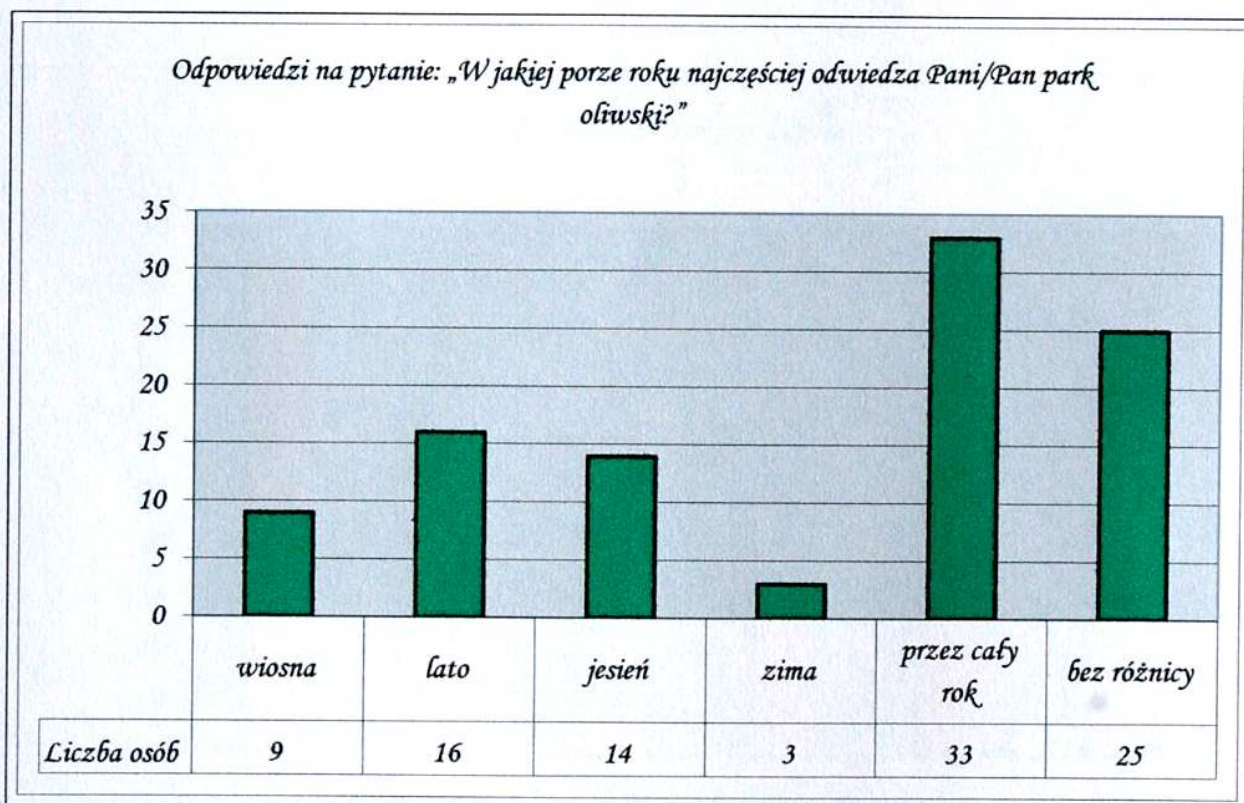

Ryc.9. Odpowiedzi na pytanie: „Czy zna Pani/Pan historię parku w Oliwie?”

Źródło: opracowania własne

Pytanie 9:

Pytanie dziewiąte dotyczyło pory roku, w jakiej najczęściej odwiedzany jest Park w Oliwie. Wyniki przedstawione zostały poniżej (Ryc.10.). Większość ludzi przychodzi do Parku przez cały rok, lub też nie ma konkretnej pory roku w jakiej odwiedza Park. Widać też, że najmniej odwiedzających gości w Parku w czasie zimy, najwięcej za to w czasie lata i jesieni. Jako powód większość ankietowanych podawała to, że w czasie lata na terenie Parku kwitną kwiaty i cały Park wygląda wyjątkowo ciekawie i kolorowo, natomiast jesień została podana jako pora, kiedy w Parku jest wyjątkowo malowniczo dzięki kolorowym liściom na drzewach. Powodem częstego podawania jesieni jako ulubionej pory roku do wizyt w Parku był też z pewnością fakt przeprowadzania ankiety jesienią.

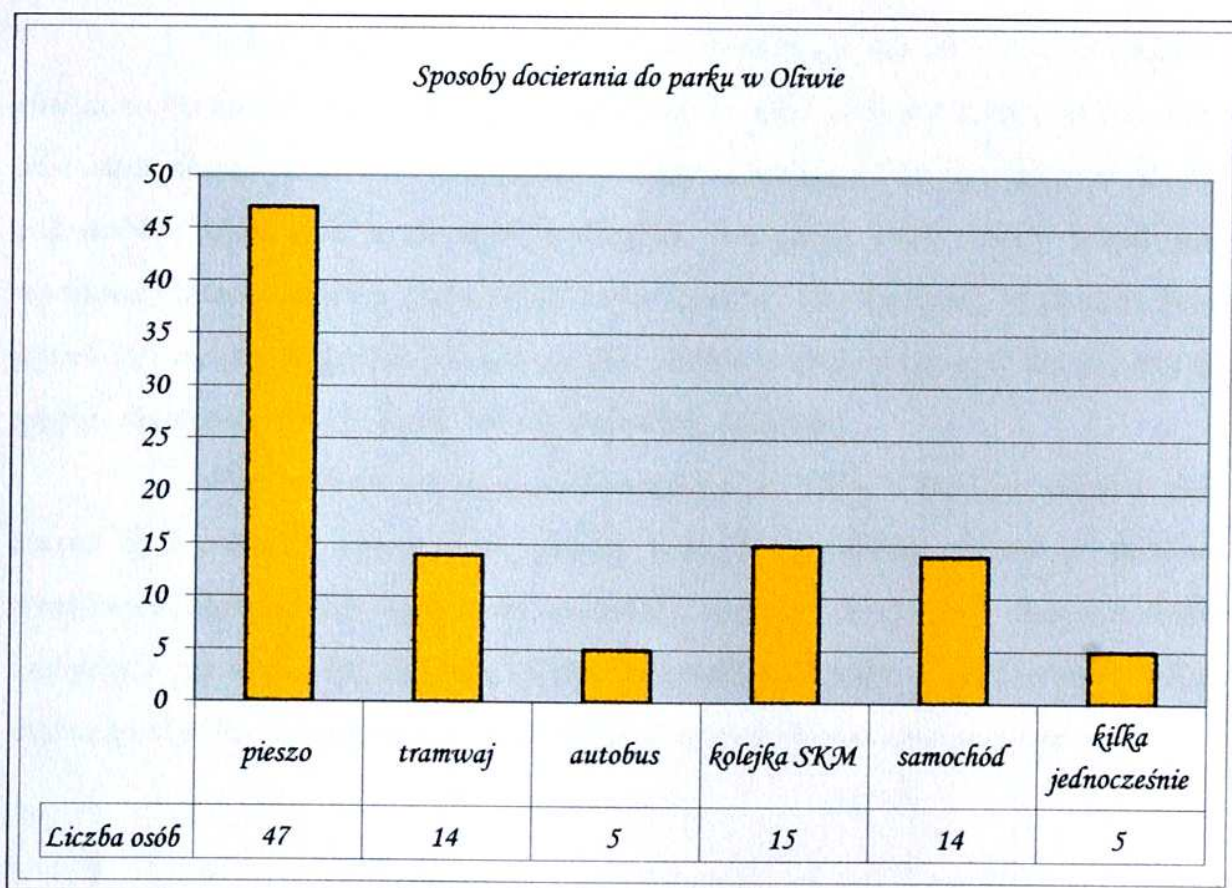

Ryc.10. Odpowiedzi na pytanie: „W jakiej porze roku najczęściej odwiedza Pani/Pan park oliwski?”

Źródło: opracowanie własne

Pytanie 10:

Pytanie dziesiąte dotyczyło sposobu docierania do Parku. Wyniki przedstawione zostały poniżej (Ryc.11.). Widać, że najczęściej, bo aż 47 spośród 100 ankietowanych osób dociera do Parku pieszo, są to oczywiście mieszkańcy Gdańska, głównie bliskiego otoczenia Parku, są to także te osoby, które odwiedzają Park najczęściej. Inne sposoby docierania do Parku są mniej popularne, wśród nich najmniej popularny jest autobus, pozostałe jak: tramwaj, kolejka SKM i samochód są wykorzystywane przez odpowiednio 14, 15 i 14 osób na 100 ankietowanych, są to osoby z terenu Trójmiasta i okolic. 5 osób na 100 ankietowanych wykorzystuje kilka środków komunikacji w celu dotarcia do Parku są to osoby spoza województwa pomorskiego i spoza Trójmiasta, a także z peryferyjnych dzielnic Trójmiasta.

Ryc.11. Sposoby docierania do parku w Oliwie

Źródło: opracowania własne

Pytanie 11:

Pytanie jedenaste dotyczyło miejsc, które szczególnie podobają się odwiedzającym park. Osobom, które pochodzą spoza Trójmiasta lub odwiedzają Park w Oliwie rzadko, bardzo trudno jest wskazać, które miejsce, czy część Parku jest najpiękniejsza. Cafe Park jest miejscem bardzo urokliwym i ujmującym. Jednak dla osób, które odwiedzają go regularnie wskazanie miejsca, które najbardziej się podoba nie jest zadaniem trudnym.

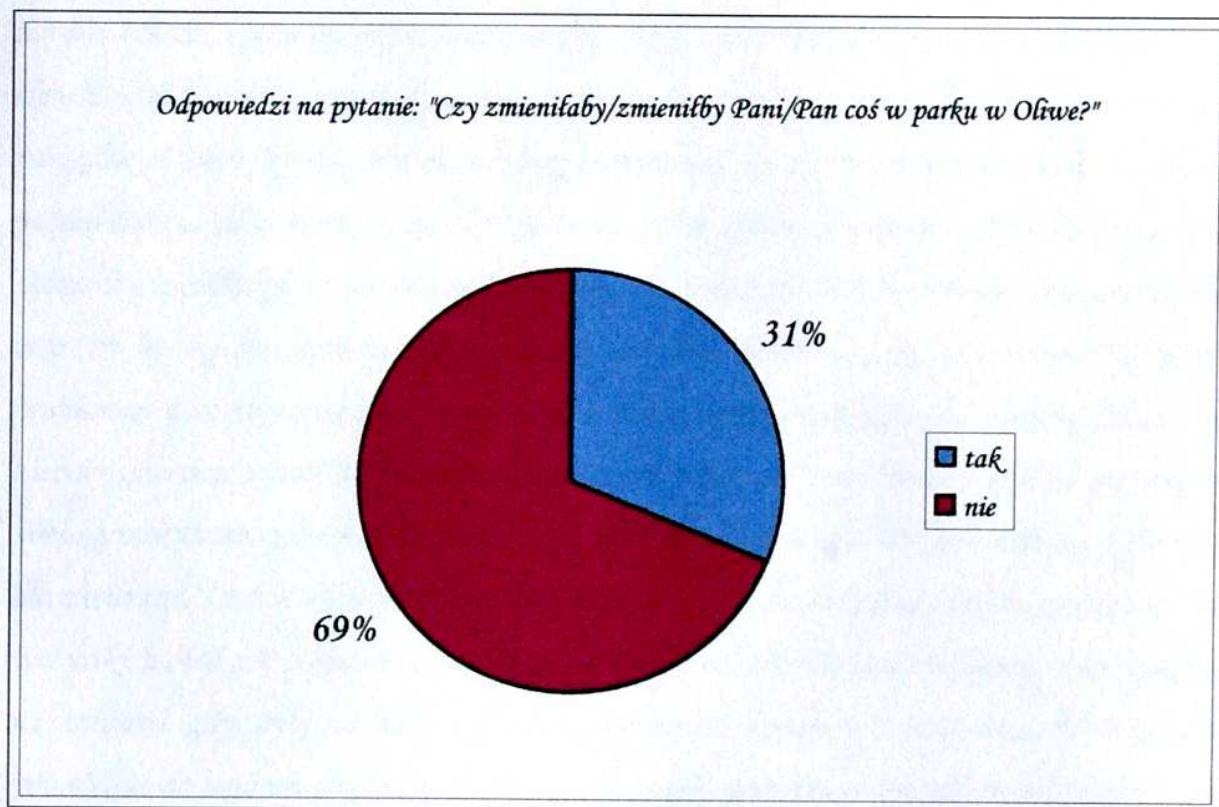
Czasami miejsca, które są wyróżnione przez osoby odwiedzające Park nie odznaczają się dla nas, jako postronnych obserwatorów, jakimiś szczególnymi walorami. Dzieje się tak przede wszystkim dlatego, że miejsca te związane są z pięknymi wspomnieniami, mile spędzonymi chwilami. Dlatego są tak szczególne i wyjątkowe. Zalicza się do nich np.: ławką przy starym świerku.

Wśród osób ankietowanych 32 stwierdziły, że nie są w stanie wskazać miejsca w Parku Oliwskim, które jest najpiękniejsze, gdyż cafe jest bardzo ładny. Taką odpowiedź dawali przede wszystkim ludzie, którzy odwiedzają Park sporadycznie. Pośród pozostałych odpowiedzi wiele osób podkreślało szczególny urok takich miejsc jak: wodospady, stawy, altanka, palmiarnia, Pałac Opatów, czy kwietniki. Dzieciom, które wypełniały ankietę najbardziej podoba się plac zabaw, a także miejsca, w których można spotkać różne zwierzęta (kaczki, gołębie, wiewiórki, łabędzie).

Nam podczas początkowych wizytach w Parku Oliwskim również dość trudno było wskazać miejsce, które podoba nam się najbardziej. Jednak po bardziej wnikliwych obserwacjach najbardziej spodobały nam się: tzw. grotty szeptów, które zaskoczyły nas niezwykłą akustyką, licznie zgromadzone rzeźby a także miejsca, gdzie można spotkać bardzo ciekawskie i wszędobylskie wiewiórki oraz aleja grabowa.

Pytanie 12:

Pytanie dwunaste dotyczyło tego, czy i co ludzie chcieliby zmienić w Parku w Oliwie. Wyniki przedstawione zostały poniżej (Ryc.12.).

Ryc.12. Odpowiedzi na pytanie: „Czy zmieniałby/zmieniliby Pani/Pan coś w parku w Oliwie?”

Źródło: opracowania własne

Co ludzie zmieniliby w parku?

Ludzi, których można spotkać w parku można podzielić na takich, którzy odwiedzają go sporadycznie i takich, którzy robią to regularnie. Do drugiej grupy zaliczają się osoby, którym los parku jest bardzo bliski. Ludzie Ci traktują go często z sentymentem, jakby w pewnym stopniu był również ich własnością, czują się za niego odpowiedzialni.

Dużą część odwiedzających stanowią osoby, których życie zawsze w jakimś stopniu związane było z Parkiem Oliwskim. W wielu rodzinach przywiązanie do niego przechodzi z pokolenia na pokolenie, dlatego też dość dużo osób w naszej ankiecie

wypowiadało się na temat: „ Czy zmieniałby/zmieniliby Pani/Pan coś w parku w Oliwie? Jeżeli tak, to co i dlaczego.”

Wiele osób zwraca uwagę na to, że popisane mury bardzo szpecą Park i chcieliby aby zostały one usunięte. Ten problem przez odwiedzających był poruszany bardzo często, zarówno przez osoby młode, jak i te w starszym wieku. Ludzie również chcieliby, aby groty i muszla zostały odnowione a w Parku panowała większa czystość i porządek a także by zwiększyło się bezpieczeństwo. Co się z tym wiąże aby było więcej patroli Policji, gdyż można je spotkać w Parku tylko w lecie. Osoby odwiedzające proponują także aby zwiększył się nadzór nad Parkiem, np. przez stworzenie własnej ochrony Parku oraz by było jakies zabezpieczenie przed dzikami, które niszczą jego teren. Kolejnym problemem dostrzeganym przede wszystkim przez osoby opiekujące się małymi dziećmi jest niezabezpieczeni stawów. Natomiast dzieci chcieliby aby w Parku pojawiło się więcej miejsc przeznaczonych i dostosowanych dla nich do zabawy oraz aby pojawiły się karmniki dla zwierząt. Ludzie chcieliby także aby Park nie był tak wcześnie zamykany oraz by na wszystkich alejkach pojawiło się oświetlenie. Osoby od wielu lat odwiedzające Park tęsknią za czasami gdy były w nim organizowane różne koncerty i imprezy, chcieliby aby powrócono do tego zwyczaju np. w weekendy. Wielu ankietowanym zależy także aby Park w Oliwie stawał się coraz piękniejszy, dlatego pragnęliby aby na jego terenie było więcej kłombów z kwiatami oraz by stawy zostały odnowione.

My również dostrzegliśmy wiele problemów przedstawionych nam przez osoby odwiedzające, jednocześnie cieszy nas to że wielu osobom zależy na tym by Park stawał się coraz piękniejszy, bezpieczniejszy i bardziej atrakcyjny nie tylko dla Gdańszczan ale i dla turystów z całej Polski.

Zarząd:

Podczas rozmowy z bardzo miłą panią z zarządu Parku Oliwskiego dowiedzieliśmy się, że podlega on Urzędowi Miejskiemu w Gdańsku. Niestety miasto nie ma pieniędzy i bardzo trudno jest o realizację jakichkolwiek inwestycji. Wykonane ostatnio prace na terenie parku to: odnowa części francuskiej, która miała miejsce w 2001 roku oraz zainstalowanie oświetlenia przy Pałacu Opatów. Do systematycznie wykonywanych zmian w parku zalicza się: zakup nowych ławeczek i koszy. Natomiast projektem, który ma być wykonywany w najbliższym czasie jest remont i podnoszenie dachu palmiarni, gdyż najwyższa i najpiękniejsza palma się nie mieści, a szkoda byłoby stracić tak piękny okaz. Dowiedzieliśmy się również, że ludzie starają się nie niszczyć parku. Nie ma z tym zbyt wiele problemów, choć niestety czasami zdarzają się dewastacje bukszpanu oraz wrzucanie ławeczek do stawów.

Pani opowiedziała nam również o różnego rodzaju projektach związanych z rozwojem Parku w Oliwie, aby mógł on na siebie sam zarabiać, tak jak ma to miejsce w wielu parkach zagranicą. Zalicza się do nich np.: wprowadzenie biletów do palmiarni, co dałoby pieniądze na jej odnowę i rozwój, czy zapewnienie odwiedzającym park w okresie letnim różnych atrakcji, jak np.: jazda na kucykach dla dzieci oraz sprzedaż lodów na terenie parku. Niestety realizacja tych pomysłów jest niemożliwa ze względu na nieprzychylną postawę Urzędu Miasta oraz biurokrację.

Rozmowa ze sprzątaczem:

Pewnego dnia, przeprowadzając ankiety zauważyliśmy, że w parku są już tylko takie osoby, które już wcześniej ankietowaliśmy. Kilka osób widząc trzymane przez nas w rękach kartki i długopisy zeszło nam po prostu z drogi. W pewnym momencie można żartobliwie powiedzieć, że „zabrał” nam ludzi w parku, chociaż było ich w nim bardzo dużo. Już dużo wcześniej widzieliśmy pracującego tam sprzątacza, postanowiliśmy podejść i porozmawiać. Sprawiał wrażenie znudzonego, na uszach miał słuchawki, więc pewnie

nieczęsto zdarzało mu się rozmawiać z kims w czasie pracy i faktycznie wyraźnie ucieszył się z tego, że może z kims porozmawiać.

Ryc.13. Aleja grabowa.

Źródło: fotografia własna.

Dowiedzieliśmy się, że pan, który sprząta Park jest w nim zatrudniony od 13 lat. Sam sprząta w Parku przez cały rok, dodatkowo – powiedział – kierowniczką zatrudnia na jesień dwie dodatkowe osoby do grabienia liści. W lecie zatrudniane są też dodatkowe osoby na zlecenie, gdyż w tym czasie jest wzmożony ruch w parku co przekłada się na ilość śmieci i konieczność częstszego sprzątania. Park jest sprzątanym codziennie godzinach od 6 do 14.

Ludzie najogólniej szanują Park, mają świadomość, że po części należy też do nich – mówił – ale zdarzają się wybryki takie jak wrzucanie ławek do wody, w sezonie

letnim zdarza się też wrywanie kwiatów z kłombów no i też oczywiście graffiti na murach pałacu.

Najbardziej wzmożony ruch jest w okresie letnim, głównie we wakacjach. Sprzątający zauważyła też, że zdecydowanie zbyt rzadko pojawiają się w parku patrol policji, latem niekiedy pojawiają się dosyć często, zdarza się, że alejkami jeździ patrol policji, ale w pozostałym czasie w roku zdecydowanie za rzadko widać tu policję. Mimo wszystko – mówił dalej – w Parku jest generalnie bezpiecznie w ciągu 13 lat swojej pracy słyszał tylko o jednym gwałcie na terenie Parku.

Różne ciekawe sytuacje:

W czasie spędzonym w parku spotykały na s różna ciekawe sytuacje. Pewnego dnia staliśmy przed Pałacem Opatów, wymyślając jakie możemy zadać pytania osobom pracującym w Pałacu. Niedaleko od nas stała grupka starszych panów. W pewnym momencie jeden podszedł do nas. Zapytał się czy my też czekamy, aż uzbiera się grupka piętnastu osób chętna do obejrzenia wystawy, bo wtedy można kupić bilety dla grupy, które są tańsze. Odpowiedzieliśmy, że nie, wyjaśniliśmy, że jesteśmy z Uniwersytetu Gdańskiego i przeprowadzamy ankjety potrzebne nam do projektu miejskiego dotyczącego Parku w Oliwie. Pan sam zapytał się nas czy może nam pomóc i odpowiedzieć na pytania, zaskoczyło nas to, gdyż do tej pory jeszcze nikt sam z własnej woli nie podszedł do nas aby odpowiadać na pytania. Po chwili weszliśmy do pałacu, w środku spotkaliśmy grupkę starszych osób, które również czekały na brakujące do piętnastki kilką osób. Jedynymi niezajętymi osobami były panie w kase, z którymi postanowiliśmy porozmawiać. Jednak panie nie były nastawione do nas zbyt przychylnie i nie udzieliły żadnych informacji. Postanowiliśmy pójść z powrotem do Parku i przeprowadzać ankjety. Po chwili podszedł do nas znajomy już pan i zapytał jak nam idzie ankjetowanie, zaczął też opowiadać jak było tu dawniej.

Innym razem w pobliżu palmiarni zauważyliśmy kobietę. Rozglądała się. Podeszliśmy. Chętnie odpowiadała na pytania. Potem okazało się czego szuka, chciała porozmawiać z kims kto zarządza parkiem. Powiedziała, że w domu ma wielki kwiat,

który zajmuje jej pół pokoju i dalej rośnie, więc chętnie oddałaby go do palmiarni. Powiedzieliśmy jej dołączyć ma się udać.

W tym miejscu spotykaliśmy też często ludzi odwiedzających park, po raz pierwszy, gdyż znajduje się tam plan Parku. Pewnego razu spotkaliśmy tam małą grupkę zakonnicek. Zapytane, czy udzielą odpowiedzi na nasze pytania dotyczące parku przestraszyły się, że będą zbyt trudne. Ale w końcu widząc jakie to pytania odpowiedziały.

Często ludzie przejezdni, lub tacy, którzy rzadko odwiedzają park, zapytani przez nas czy chcą odpowiedzieć na pytania mówili: „Ale ja nic nie wiem o tym parku.”. Byli przekonani, że ankieta dotyczy samego parku i jego historii. Potem okazało się, że nie jest tak źle.

Najśmieszniejsze sytuacje to jednak takie, w których, gdy my wyjmując długopis i kartkę z pytaniami, odstraszałyśmy ludzi, którzy widząc ten nadciągający „atak” schodzili nam z drogi. Na szczęście takie sytuacje zdarzały się sporadycznie, z reguły osoby odwiedzające park bardzo chętnie udzielały nam potrzebnych informacji.

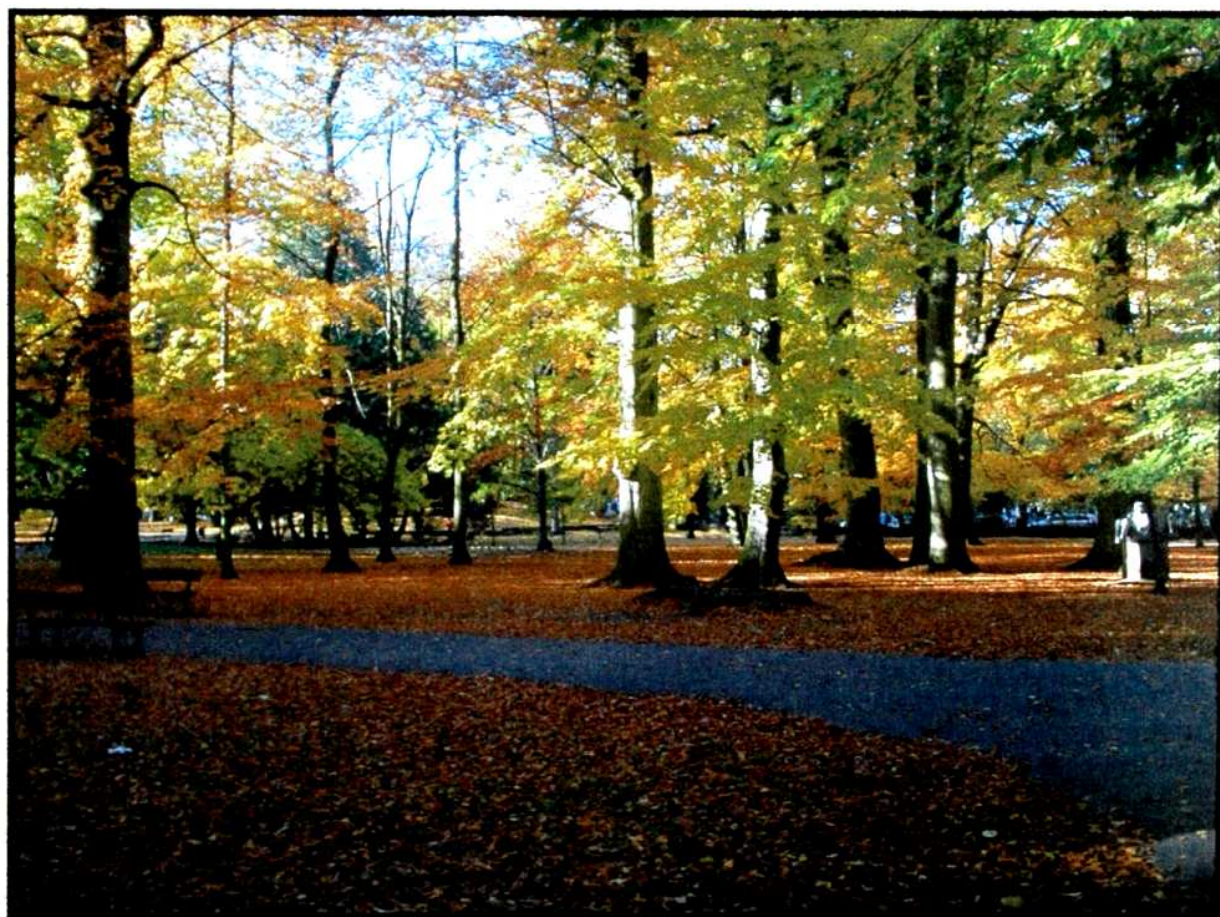
Warto też dodać, że kiedy to my zadawaliśmy pytania i sami je notowaliśmy, odpowiedzi były bardziej przemyślane. Niekiedy młodzi ludzie sami wypełniając ankietę nie podchodzili do tego zbyt poważnie.

Wrażenia:

Przed ostatecznym wyborem miejsca docelowego projektu padało wiele propozycji, wśród nich obok miejsc takich jak np. centra handlowe był też park w Oliwie. Dziś możemy z pełnym przekonaniem stwierdzić, że był to wybór trafny. W dzisiejszym świecie pełno jest miejsc, które z każdej strony osaczają nas natłokiem nowoczesności i zmasowanym atakiem bombardują nowymi wiadomościami, nowymi produktami. Park jest całkowitym ich przeciwieństwem, tu czas się zatrzymał dawno temu we właściwym momencie. W chwili kiedy wszystko było prostsze. Dziś często odnosi się wrażenie, że świat stanął na głowie. Większość ludzi goni za czymś, czego sami nie są w stanie objąć rozumem, niekiedy nie wiedzą po co to robią. Potencjalny, zagoniony człowiek XXI wieku w swym pędzie powinien przebiec też przez park, może zauważyłby coś na czym warto

zatrzymać wzrok, może powaga, majestat i stateczność natury obudziłyby w nim prawdziwe ja. Może usiadłby na jednej z ławek i zobaczył jak świat wyglądał kiedyś.

Parć Oliwski jest bardzo specyficznym miejscem, o którego naturze w dużym stopniu decyduje pora roku. Dlatego też warto byłoby „wrócić” do niego np. w lecie. Jesteśmy pewni, że wtedy ukazałoby się przed nami jego nowe, równie ciekawe oblicze.

Ryc.14. Park Oliwski jesienią.

Źródło: fotografia własna

Źródła:

- 1) *Przewodnik po Trójmieście, 1982, Wydawnictwo Gdańskie*
- 2) *www.gdansk.pl*
- 3) *www.trojmiasto.pl*
- 4) *Opracowania własne*